

ภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสาน
แนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลก
ศึกษากรณีเมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย

THE LEADERSHIP OF INTEGRATED TOURISM AND DEVELOPMENT STRATEGY MERGING
BETWEEN CONSERVATIVE AND MODERN TOWARDS THE WORLD CLASS RANKING STATUS:
A CASE STUDY OF THE COASTAL CITIES IN THE UPPER SOUTHERN REGION OF THAILAND

กาญจนา พันธุ์เยี่ยม¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ แนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อนำเสนอรูปแบบการก้าวสู่สถานะระดับโลกในอนาคต ศึกษากรณีเมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ การจัดเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบโดยตรงจากกลุ่มผู้นำนักบริหารผู้แทนจากภาคการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคองค์กรเอกชน ภาควิชาการทั้งด้านภาวะผู้นำยุทธศาสตร์ ด้านการท่องเที่ยวและภาคสื่อสารมวลชนด้านศาสนาและผู้นำชุมชน จำนวน 50 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเชิงคุณภาพมาทำการศึกษาต่อด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่ จำนวน 286 คน ผลการวิจัยทำให้มองเห็นภาพรวมที่ผ่านมาทั้งในอดีต จนถึงปัจจุบัน และมองเห็นภาพในอนาคต ซึ่งสามารถอธิบายผลการวิจัยในเชิงคุณภาพและปริมาณได้ในรูปแบบดังนี้ From “The Classic Vintage Destination” To “The Neo-Renaissance Rendezvous” หรือจาก “ภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวที่เน้นเป้าหมายการท่องเที่ยวแบบคลาสสิกบุรพกาลนิยม” ไปสู่การมีคุณลักษณะของการเป็น “ภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวเพื่อบ่มงู้งานต้นตอพบสังสรรค์แบบปฏิสังสรรค์ใหม่” ซึ่งหากมีการปรับเปลี่ยนบทบาทภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการตามรูปแบบดังกล่าว ก็จะทำให้เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลกของประเทศไทยในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ ยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่
การก้าวสู่สถานะระดับโลก

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

Abstract

The main object in this dissertation is to study and analyze ideas and attitude of leaders and leadership about the integrated Tourism and strategic development mixing with conservatives and modern style presentation the pattern of world level status the future: A Case Study of The coastal Cities in The Upper Southern Region of Thailand The methodology used both in qualitative and quantitative research collected by in-depth interviews the key Informants group and 50 expert's who had been directly affected from leader group, executives, political representative both the national and local level, government and private sector, academic sector both in strategic leadership and tourism and mass communication both in religion and community leader. Then the data from a qualitative study has been taken to study the quantitative research methods by using questionnaires that were created to poll the members of 286 Local Administrative Leadership as models.

The research result, it shows the overview as “The Leadership of Integrated Tourism and Development Strategy merging between Conservative and Modern Towards The World Class Ranking Status : A Case Study of The coastal Cities in The Upper Southern Region of Thailand” in the past, present and also future which it can describe the analysis of data in both qualitative and quantitative forms from “The Classic Vintage Destination” To “The Neo-Renaissance Rendezvous” The study suggested that, the Integrated Tourism Leaderships must be modified from the role “The Classic Vintage Destination” To “The Neo-Renaissance Rendezvous” make it beneficial for Mixed Conservative – Modern Development Strategy Towards The World Class Ranking Status of the Upper Southern Region of Thailand in the Future.

Keywords: The Integrated Tourism Leaderships, Mixed Conservative – Modern Development Strategy, Towards the World Class Ranking Status

บทนำ

การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นกิจกรรมการเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง ซึ่งนับตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงปลายทาง จัดได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศให้แก่ประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนท้องถิ่นทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (นิศา ชัชกุล, 2555) ปัจจุบันการท่องเที่ยวได้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และเมื่อมากระทบกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่เป็นอยู่ ก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “กระแส” ซึ่งหมายถึงแนวความรู้ที่ร่วมกันในการคิดและการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันและเป็นพลังขับเคลื่อนที่ดำรงอยู่ในวิถีชีวิตของผู้คนในสังคม (ประภัทร สุทธาเวช, 2550) กระแสความตระหนักในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้ก่อให้เกิดความตื่นตัวในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ขึ้น เพื่อมาทดแทนกับการท่องเที่ยวแบบเก่า จึงทำให้เกิดแรงผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการท่องเที่ยวไปสู่ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) (ประภัทร สุทธาเวช, 2550) แนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผสมผสานแนวอนุรักษ์และแนวสมัยใหม่ ซึ่งเป็นการสร้างความสมดุลระหว่าง กระแสความต้องการให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับกระแสความต้องการให้มีการพัฒนาแนวสมัยใหม่ เพื่อตอบสนองความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อันเป็นการผสมผสานการผลักดันให้มีการพัฒนาจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยเน้นความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม รักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงความจำเป็นทางด้านกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีความสามารถในการสร้างกำไร เพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์ของชุมชน และสอดคล้องกับความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมที่สุด ยาวนานที่สุดและสามารถรักษาหรืออนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวไว้ให้ได้มาก (Weaver & Oppermann, 2000)

จากแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบผสมผสานแนวอนุรักษ์และแนวสมัยใหม่นี้เอง ทำให้เกิดการมุ่งเน้นหาเทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพมาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยส่งเสริมศักยภาพความสามารถในการบริหารจัดการ โดยเทคนิควิธีการบริหารวิธีหนึ่งที่น่าสนใจมาใช้ คือ การบริหารเชิงบูรณาการ (Integrated Administration) ซึ่งเป็นการบริหารงานในยุคโลกาภิวัตน์ (Globally Administration) ที่มุ่งเน้นการบริหารอย่างยั่งยืน (Sustainable Administration) เป็นการบริหารงานที่ต้องการบุคคลที่มีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล และแสวงหาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีจิตใจเป็นกลาง ปราศจากความโลภ และโอนเอียงด้วยอำิสสินจ้างที่ได้รับมาจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง สามารถร่วมใจกันดูแลปกป้องผลประโยชน์ของท้องถิ่นและประเทศชาติ สามารถรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จะส่งต่อให้ลูกหลานในท้องถิ่นได้ใช้ในอนาคต องค์ประกอบที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารในยุคโลกาภิวัตน์ หรือการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ จึงประกอบด้วย การที่ผู้นำต้องมีคุณธรรม (Morally Conscious Leader) การบริหารที่ดี (Good Governance) และการมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) (นางนภัส เทียงกมล, 2550)

จากแนวคิดภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวนั้นผู้นำด้านการท่องเที่ยวควรเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำควบคู่กันไปด้วยซึ่งควรมีคุณลักษณะประกอบด้วยมีความรู้ความเข้าใจในหลักการพัฒนาการและมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อีกทั้งการวางแผนการท่องเที่ยว โดยมีเทคนิควิธีการดึงดูดชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งจะส่งเสริมและสร้างกระบวนการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนได้รับรู้ รวมทั้งขจัดความขัดแย้งทางด้านความคิด ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ท้องถิ่น และชุมชน รวมถึงภาคธุรกิจเอกชน (อรไท ครุฑเวโซ, 2550) นอกจากนี้ บุญเลิศ

จิตตังวัฒนา (2549) ยังเห็นว่าภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวควรมีความสามารถในการสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ต้องมีความรู้ทางด้านการตลาด ต้องมองว่าการท่องเที่ยวเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Product) และมีความสามารถในการสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งทางด้านกายภาพซึ่งเป็นลักษณะทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สิ่งก่อสร้าง พืชพันธุ์และสัตว์ นอกจากนี้ที่กล่าวมาแล้ว คุณลักษณะที่สำคัญของภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวอีกประการหนึ่งก็คือ ความสามารถในการพัฒนาจิตสำนึกให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้อยู่ในทิศทางที่เหมาะสม โดยเฉพาะจิตสำนึกทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ซึ่งหมายถึงการตระหนักรู้ถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความรักและความหวงแหนทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนขึ้นในจิตใจ อันจะช่วยให้อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดีตลอดไป (บุญเลิศ จิตตังวัฒนา, 2548)

สำหรับพื้นที่เมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย ชะอำ หัวหิน และปราณบุรี ได้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลสืบเนื่องโดยตรงมาจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค ส่งผลให้ต้องปรับตัวเพื่อสร้างผลผลิตการพัฒนาจากฐานทรัพยากรและองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ประกอบกับมีปัจจัยที่เป็นตัวเสริมความแข็งแกร่งให้กับกลุ่มพื้นที่เมืองชะอำ หัวหิน และ ปราณบุรีคือความเข้มแข็งของชุมชน ในการพัฒนาชุมชนให้เป็นศูนย์กลางการผลิต แปรรูปสินค้าเกษตรและประมง ทำให้พื้นที่ดังกล่าวมีศักยภาพสูง ในด้านการพัฒนาที่จะก้าวไปสู่เมืองศูนย์กลางหลัก (Core Cluster) มีทิศทางการพัฒนาในการเป็นศูนย์กลางหลักการบริการการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลระดับนานาชาติ

แต่จากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าว ปัจจุบันพบว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางแห่งเริ่มมีความเสื่อมโทรม เกิดการกัดเซาะชายฝั่งของคลื่นน้ำในทะเลอ่าวไทย ขาดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เป็นระบบ ตลอดจนมาตรการและแนวทางในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ครอบคลุมและขาดประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นตัวก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรม และเป็นอุปสรรคต่อการขยายโอกาสและการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าวได้ในอนาคต (กระทรวงมหาดไทย, 2554) โดยเฉพาะการพัฒนาที่ไม่สมดุล การบริหารจัดการภาครัฐที่ไม่สามารถรองรับการพัฒนาได้ อย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ปัญหาการขาดแคลนสาธารณูปโภค การบริหารงานภาครัฐที่ไม่มีเอกภาพ ขาดการบูรณาการ ตลอดจนขาดจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

จากที่กล่าวมา ทำให้มองเห็นปัญหาของการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลชะอำ หัวหิน และปราณบุรี ที่ขาดการผสมผสานแนวทางในการพัฒนาอย่างบูรณาการในแนวทางการอนุรักษ์และสมัยใหม่ เข้าด้วยกัน เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วยแนวทางสมัยใหม่เพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ กับความตระหนักถึงความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต้องป้องกันมิให้ทรัพยากรการท่องเที่ยวต้องถูกทำลาย โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อให้เกิดการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นไปอย่างยั่งยืน (Sustainability) (Weaver & Oppermann, 2000)

ดังนั้นภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการที่จะสามารถขับเคลื่อนนำยุทธศาสตร์แบบผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่มาใช้ในการก้าวสู่สถานะระดับโลกได้ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมให้ ผู้นำด้านการท่องเที่ยว ได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีเทคนิควิธีในการดึงดูดชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน โดยมีการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแห่งชาติ แผนพัฒนาหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งสามารถปลูกจิตสำนึกให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในทิศทางที่

เหมาะสม เพื่อให้เกิดความรักและความห่วงใยทรัพยากรทางการท่องเที่ยวขึ้นในจิตใจ สามารถจัดความขัดแย้งทางด้านความคิดให้เกิดความมั่นใจด้วยความยุติธรรม สร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว สามารถวิเคราะห์สถานการณ์และพยากรณ์ทิศทางของการตลาดการท่องเที่ยวอย่างชาญฉลาดด้วยการสร้างเครือข่ายและการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่นและชุมชนให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการและควบคุมการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการรักษาและส่งเสริมให้มีความหลากหลายทางธรรมชาติ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่สมดุล สวยงามและน่าอยู่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ทำให้ท้องถิ่นและชุมชนได้รับผลดีในเชิงเศรษฐกิจเช่นกัน

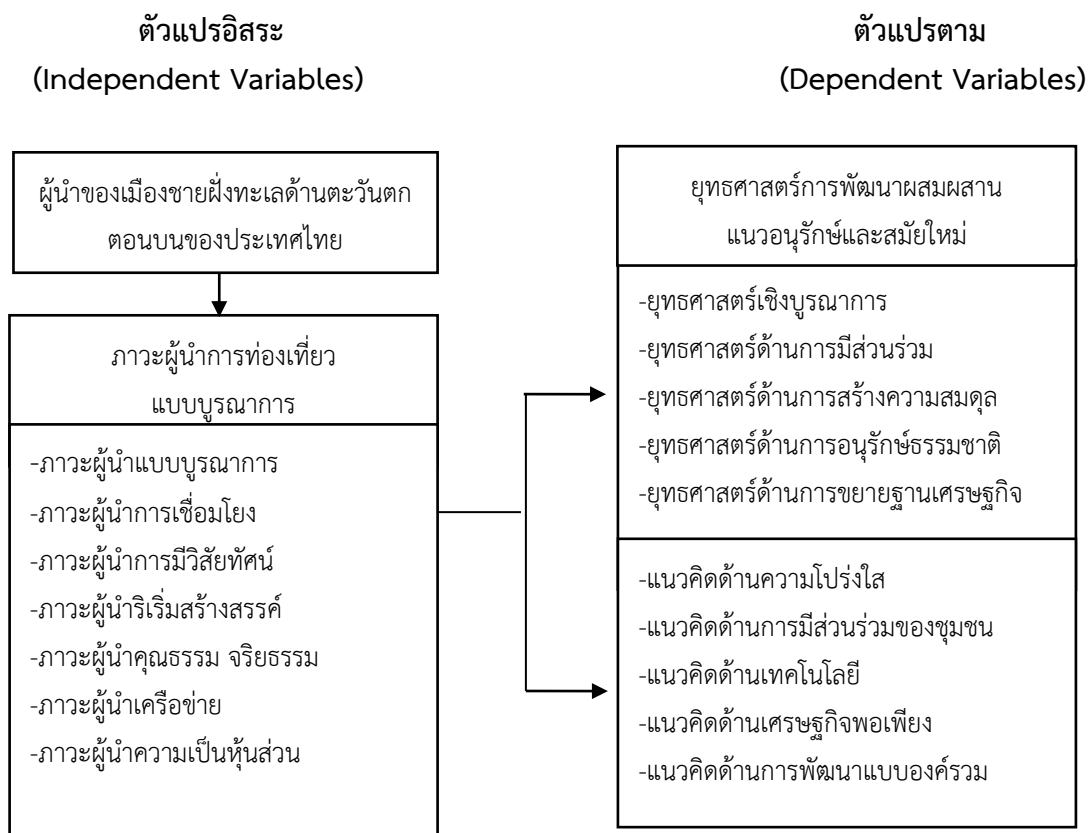
ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในประเด็น “ภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ และยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลก ศึกษากรณีเมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับผู้นำและภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลกของเมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ แนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลกของเมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ แนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับการก้าวสู่สถานะระดับโลกของเมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย
4. เพื่อนำเสนอรูปแบบของภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลกในอนาคต

ระเบียบวิธีวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลกของเมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย และศึกษาข้อมูลจาก ประชากรที่เป็น ผู้นำชุมชนในตำบล หมู่บ้าน และ ผู้นำท้องถิ่นซึ่ง เป็น ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Research) ใช้ระเบียบวิธีการ วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากกลุ่ม ผู้นำตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลก กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) ได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพจำนวน 50 คน ประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้นำนักบริหารผู้แทนจากภาคการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น จำนวน 7 คน

2. กลุ่มผู้นำนักบริหารผู้แทนจากภาครัฐและราชการ จำนวน 11 คน
3. กลุ่มผู้นำนักบริหารจากภาคองค์การเอกชน จำนวน 15 คน
4. กลุ่มผู้นำจากภาควิชาการทั้งด้านภาวะผู้นำ ยุทธศาสตร์ ด้านการท่องเที่ยว จำนวน 7 คน
5. กลุ่มผู้นำจากภาคสื่อสารมวลชน ด้านศาสนา และผู้นำชุมชน จำนวน 10 คน

2.2 กลุ่มประชากร (Population) การศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่ผู้นำชุมชนซึ่ง ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนในตำบล หมู่บ้าน และ ผู้นำท้องถิ่นซึ่งเป็น ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวนรวมทั้งสิ้น 989 คน และได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 286 คน ซึ่งเป็นไปตามตารางสำเร็จรูปสำหรับการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2552) ซึ่งเป็นตารางแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

สำหรับวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ซึ่งประชากรทุกหน่วยมีโอกาสมีโอกาสดูถูกเลือกมาอย่างเท่าเทียมกัน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้น (Stratified Sampling) จำแนกประชากรออกเป็นกลุ่ม โดยจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะสุ่มตัวอย่างจากผู้นำชุมชนและผู้นำท้องถิ่นในอำเภอหัวหิน 106 คน อำเภอปราณบุรี 73 คน และอำเภอชะอำ 107 คน รวม 286 คน หลังจากนั้นใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก (Lottery Method) จนได้จำนวนครบตามที่ต้องการ

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

กำหนดใช้เวลาทำการศึกษาค้นคว้า ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2554 ถึงเดือนพฤษภาคม 2555 รวมทั้งสิ้น 13 เดือน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลก ได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากกลุ่มที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบ 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้นำนักบริหารผู้แทนจากภาคการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น จำนวน 7 คน กลุ่มผู้นำนักบริหารผู้แทนจากภาครัฐและราชการ จำนวน 11 คน กลุ่มผู้นำนักบริหารจากภาคองค์การเอกชน จำนวน 15 คน กลุ่มผู้นำจากภาควิชาการทั้งด้านภาวะผู้นำ ยุทธศาสตร์ ด้านการท่องเที่ยว จำนวน 7 คน และกลุ่มผู้นำจากภาคสื่อสารมวลชน ด้านศาสนา จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 50 คน แหล่งที่มาข้อมูล มี 2 ประเภท คือ 1) แหล่งข้อมูลประเภทเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Secondary sources) จากการค้นคว้าเอกสาร หนังสือ รายงาน วารสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศและการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 2) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary sources) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การจัดเก็บข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร(Documentary Research) และนำข้อมูลที่ได้จากเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์และทำแบบสอบถาม 2) ข้อมูลปฐมภูมิ(Primary Data) โดยทำการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือ ในการรวบรวมข้อมูล ข้อคำถาม สำหรับตัวแปรหลักของการวิจัย มีลักษณะ

มาตรฐานประมาณค่าแบบไลเกิร์ต (Likert scale) 5 ระดับ ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและยุทธศาสตร์การพัฒนาสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลก โดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient) ตัวแปรของข้อคำถามพบว่ามีค่า .962 หมายถึงเครื่องมือมีความเชื่อมั่นในระดับสูง และคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ (Taro Yamane อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2552) เลือกตามทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability sampling) จากประชากร 989 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนในตำบล หมู่บ้าน และ ผู้นำท้องถิ่นซึ่งเป็น ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี และได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 286 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. แนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลกของเมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย

ผู้นำ ต้องมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการกระบวนกรคิดและประยุกต์อย่างชาญฉลาด มีความรู้ โดยเฉพาะความรู้งานในหน้าที่อีกทั้งยังมีความสามารถในการแสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่น ลักษณะเด่นที่สำคัญคือต้องมีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรมและมีความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะเป็นปัจจัยพื้นฐานทำให้ประชาชนเกิดความรัก ศรัทธาและไว้วางใจ อีกทั้งสามารถนำความรู้ด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และต้องพึงระลึกไว้เสมอว่าความรู้ไม่ได้มีเฉพาะที่อยู่ในตำรา ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Graen & Uhl-Bien (1995) ที่เห็นว่า ผู้นำควรมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน แทนการเลือกปฏิบัติเฉพาะเพียงบางคน ทำให้คนเหล่านั้นเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งด้วยการหลีกเลี่ยงการมีอคติ ลำเอียงและขาดความยุติธรรม ขจัดความรู้สึกการเป็นคนนอกกลุ่มให้หมดไป นอกจากนี้ แนวความคิดดังกล่าวยังมีความคล้ายคลึงกับแนวความคิดของ Yukl (1988) ที่เห็นว่า เป็นคุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิผล เพราะการแสดงออกในความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ของผู้นำด้วยความจริงใจ จริงจัง จะทำให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาและความเชื่อถือไว้วางใจ แต่ความไว้วางใจของผู้ตามจะเสื่อมถอยลงทันทีเมื่อพบว่าผู้นำใช้ตนเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์เพื่อตัวเอง

ภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ ต้องรู้จักเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ บูรณาการไว้ร่วมกันมองในลักษณะภาพรวมเพื่อให้เห็นปัญหาเพราะปัญหาทุกปัญหาล้วนมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ มีมุมมองในการแก้ไขปัญหาอย่างครบถ้วน รอบด้านรู้จักนำสิ่งต่าง ๆ มาผนวกรวมไม่มองอย่างแยกส่วน ถึงแม้แต่ละสิ่งแม้จะแตกต่างกัน แต่ก็มีเป้าหมายเดียวกัน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลมีเทคนิคในการทำงานที่ชาญฉลาด รู้จักประสานงาน และแสวงหาการมีส่วนร่วมจากประชาชน มีเทคนิคในการบริหารจัดการ รู้จักการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ รู้จักประสานแผน โดยนำหลักยุทธศาสตร์มาใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการ อีกทั้งสามารถมองปัจจัยต่าง ๆ เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน แนวความคิดดังกล่าว สอดคล้องกับแนวความคิดของ ชัช กิตตินภดล (2547) ที่ให้ความสำคัญในการนำส่วนประกอบย่อย ๆ มารวมกัน โดยเชื่อมโยงสิ่งหนึ่ง หรือหลายสิ่งเข้าด้วยกัน ไม่มองอย่างแยกส่วน เป็นการผนวก รวมสิ่งหนึ่งเข้ากับอีกสิ่งหนึ่งอย่างสมบูรณ์ ทำให้สิ่งที่อยู่ดีขึ้นในภาพรวมมากกว่าอยู่อย่างแยกส่วน เป็นเสมือนการประสานที่ทำให้สามารถเชื่อมกันได้ โดยแต่ละ

สิ่งทำหน้าที่ของตน และคล้ายคลึงกับแนวความคิดของ นงนภัส เทียงกมล (2550) ที่เห็นว่า การบริหารเชิงบูรณาการนั้น ต้องการผู้นำที่มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกล แสวงหาการมีส่วนร่วมของประชาชน และเห็นว่าองค์ประกอบที่สำคัญที่นำไปสู่การบริหารอย่างบูรณาการ คือ ผู้นำที่มีคุณธรรม การบริหารที่ดี และการมีส่วนร่วมของประชาชน มุ่งเน้นการบริหารจัดการโดยนำหลักยุทธศาสตร์มาใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการที่เป็นการแก้ปัญหาโดยพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน และสอดคล้องกับแนวความคิดของ Weihrich and Koontz (2005) ที่มองธรรมชาติของภาวะผู้นำว่าต้องมีความตั้งใจในการทำงาน มีความขยันขันแข็ง มีความศรัทธาที่แรงกล้าอย่างจริงจัง กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

2. แนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลกของเมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย

ด้านยุทธศาสตร์ ต้องทำให้เกิดกระแสความต้องการให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปกป้องและสงวนรักษาไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง แต่ในขณะเดียวกันการท่องเที่ยวถือเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ที่ต้องแสวงหากำไร เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติท้องถิ่นและคนในชุมชนจึงทำให้เกิดกระแสความขัดแย้ง ซึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับโครงสร้างของสิ่งแวดล้อม ควรตระหนักในขีดความสามารถทางด้านการตลาดโดยการที่ปล่อยให้คนเข้าไปมากจนเกินความสามารถของทรัพยากรการท่องเที่ยวย่อมส่งผลกระทบต่อตลาดการท่องเที่ยวซึ่งอาจถึงจุดวิกฤติให้คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของชุมชน ถ้ามีนักท่องเที่ยวมากจนเกินไป จะส่งผลกระทบต่อชุมชนในเชิงลบ แนวความคิดดังกล่าว สอดคล้องกับแนวความคิดของ รุ่งทิพ ว่องปฏิการ (2545) ที่เห็นว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวมีอยู่อย่างจำกัด ส่งผลให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากรการท่องเที่ยวและนำไปสู่การเผชิญหน้าระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้าน ชาวบ้านกับรัฐ ชาวบ้านกับนายทุน รัฐกับนายทุน และที่สำคัญคือระหว่างนักอนุรักษ์กับนักพัฒนา แต่ละฝ่ายต่างพยายามที่จะผลักดันแนวความคิดของตน ให้ไปสู่ระดับนโยบาย ที่ต้องการมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมที่สุด ยาวนานที่สุด และสามารถรักษาหรืออนุรักษ์สภาพดึงดูดใจของทรัพยากรการท่องเที่ยวไว้ได้มากที่สุด แนวความคิดดังกล่าวนี้ เป็นการตอบรับกับกระแสในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวใน 2 กระแส คือ กระแสความต้องการให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการผลักดันให้มีการพัฒนาจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยเน้นความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อการใช้ประโยชน์ในอนาคต ควบคุมผลกระทบทางลบมิให้เกิดขึ้น และมีความรับผิดชอบต่อกระแสความต้องการให้มีการพัฒนาแนวสมัยใหม่ เพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพราะการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง เป็นความสามารถในการสร้างกำไร เพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์ของชุมชน สอดคล้องกับความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ภายใต้ขอบเขตความสามารถในการรองรับทางสิ่งแวดล้อม ทางการตลาด และของชุมชน

3. แนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับการก้าวสู่สถานะระดับโลกของเมืองชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกตอนบนของประเทศไทย นั้นจะต้องมีการดำเนินการอย่างไรเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวให้ก้าวสู่สถานะระดับโลก

การก้าวสู่สถานะระดับโลก ควรคำนึงถึงโปร่งใส ตรงไปตรงมาซึ่งหัวใจสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยวอีกทั้งต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนการรับฟังความคิดเห็นและให้อำนาจการตัดสินใจเป็นของประชาชน ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมี ดังนี้ 1) ด้านประชากรศาสตร์ เพราะการที่ประชาชนมีอายุยืนนานทำให้เกิดตลาดผู้สูงอายุและตลาดสำหรับผู้สูงอายุได้ขยายตัวมากขึ้นก่อให้เกิดการลงทุนด้านการท่องเที่ยว 2) ด้านวิวัฒนาการ เทคโนโลยีข้อมูล ข่าวสาร ทำให้

ประชาชนเข้าถึงข้อมูลการท่องเที่ยวได้ง่ายสามารถตัดสินใจได้เองโดยผ่านระบบการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ 3) ด้านสังคม และวัฒนธรรม คนในท้องถิ่นถูกคุกคามจากภายนอก อีกทั้งเกิดความขัดแย้งของคนท้องถิ่นกับการพัฒนาของโลกสมัยใหม่ ซึ่งต้องการรักษาไว้ซึ่งรูปแบบสังคมเดิม ในส่วนวัฒนธรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงโดยนำเอาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมพื้นเมืองมาเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยไม่คำนึงถึงจรรยาบรรณหรือความเหมาะสม 4) ด้านการบริหารพื้นที่ท่องเที่ยวจากปัญหาแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม เนื่องมาจากนักท่องเที่ยวที่มีมากเกินไป 5) ด้านการบริหารรายได้จากนักท่องเที่ยวการขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนก็มีปัญหาเรื่องผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวตามมาจนทำให้เกิดความขัดแย้งและความแตกแยกขึ้นในชุมชน แนวความคิดดังกล่าว สอดคล้องกับแนวความคิดของ ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์ (2543) ที่เห็นว่า ความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยกลไกการทำงานทุกวงการต้องมีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และสอดคล้องกับแนวความคิดของ Fagence (1977) ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมที่แท้จริง หรือการมีส่วนร่วมที่อำนาจเป็นของประชาชน เป็นการมีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญกับประชาชนในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนของการพัฒนา และสอดคล้องกับแนวความคิดของ บุญหลิบ พานิชชาติ (2547) ที่เห็นว่าปัญหาด้านประชากรศาสตร์ที่ทำให้ประชาชนมีอายุยืนนานทำให้ตลาดการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุขยายตัวอย่างรวดเร็ว และยังคงให้ความสำคัญทางด้านการพัฒนาเทคโนโลยี ที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก รวดเร็ว และปัจจัยด้านท้องถิ่นนิยม ที่คนในท้องถิ่นเริ่มรู้สึกเดือดร้อนจากการถูกคุกคาม จนทำให้เกิดความขัดแย้ง และสอดคล้องกับแนวความคิดของ ดรชนิ เอมพันธุ์ (2545) ที่เห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่มักเกิดขึ้นกับทรัพยากรการท่องเที่ยว คือ ปัญหาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ไม่เหมาะสม และปัญหาการนำวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของท้องถิ่นมาเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างไม่คำนึงถึงจรรยาบรรณหรือความเหมาะสมทางสังคม โดยไม่ฟังเสียงคนในท้องถิ่น

4. รูปแบบของภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสาน แนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลกในอนาคต

ภาวะผู้นำแบบบูรณาการ ผู้นำต้องรู้จักสร้างความสัมพันธ์เป็นเครือข่ายทุกภาคส่วน รวมทั้งเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคม รู้จักการประเมินสถานการณ์ และยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ เชิงสร้างสรรค์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความสามารถสร้างทีมงานและการทำงานเป็นทีม แสวงหาความร่วมมือรู้จักเชื่อมโยงระบบการบริหารงานเข้าไว้ด้วยกัน สามารถสร้างบรรยากาศเป็นมิตรที่ดีพร้อมให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล โลกในแง่ดี มองเห็นช่องทางที่เป็นโอกาสตระหนักในความเป็นธรรมโดยกระจายประโยชน์อย่างเป็นธรรมสู่ท้องถิ่น มองปัญหาที่สลับซับซ้อนได้ดี สอดคล้องกับแนวความคิดของแนวความคิดของ Graen and Uhl – Bien (1995) ที่เห็นว่า ผู้นำควรมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน แทนการเลือกปฏิบัติเฉพาะเพียงบางคน ทำให้คนเหล่านั้นเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่ง ด้วยการหลีกเลี่ยงการมีอคติ ลำเอียงและขาดความยุติธรรม สอดคล้องกับแนวความคิดของ เสรี พงศ์พิศ (2545) ที่มองว่าการท่องเที่ยว เป็นเรื่องที่ต้องมีการร่วมมือกันเป็นเครือข่ายเป็นพันธกิจในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ มีการพัฒนาการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่อย่างบูรณาการ โดยการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดั้งเดิมอย่างมีประสิทธิภาพประหยัดให้คุ้มค่าแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลรักษาและส่งเสริมให้มีความหลากหลายทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม เพิ่มคุณค่าและมาตรฐานการบริการ โดยมีการขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่นสร้างความโดดเด่นของทรัพยากร อีกทั้งควรพึงเสียง ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนได้เสีย ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่ต่างกัน และปฏิบัติในทิศทาง

เดียวกัน ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นต้องดำเนินไปอย่างเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งกับสมาชิกในชุมชน สังคมท้องถิ่น และไม่กระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชน แนวความคิดดังกล่าว สอดคล้องกับแนวความคิดของ ราโพนธรณ แก้วสุริยะ (2544) ที่เป็นแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วย การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) ต้องมีวิธีการจัดการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ดั้งเดิมอย่างเพียงพอหรือใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อย่างประหยัดให้คุ้มค่าโดยคำนึงถึงต้นทุนอันเป็นคุณค่า คุณภาพของธรรมชาติ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เสริมสร้างให้เพียงพอต่อการใช้เพื่อดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากร

การก้าวสู่ระดับโลกเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ผู้นำต้องมีคุณลักษณะพื้นฐานสามารถเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์และเป็นตัวแทนของชุมชนได้ อีกทั้งสามารถในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่อย่างชาญฉลาด และสามารถพัฒนาให้เป็นต้นแบบของการท่องเที่ยวแบบองค์รวม อีกทั้งสร้างคุณภาพของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูลกันให้เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่มีระบบนิเวศที่ดี โดยพัฒนาให้เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้แบบใหม่ ซึ่งในพื้นที่ที่มีโครงการพระราชดำริที่สำคัญสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ มีการสนับสนุนบทบาทของเมืองท่องเที่ยว โดยการนำแนวทางใหม่ในการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวของต่างประเทศมาใช้อย่างเหมาะสม แนวความคิดดังกล่าว สอดคล้องกับแนวความคิดของ Weaver and Oppermann (2000) ที่เห็นว่าผลที่เกิดขึ้นจากความเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวทำให้เกิด การพัฒนาสร้างความสมดุลระหว่างความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยสามารถตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการสร้างผลกำไร เพื่อความอยู่รอดและผลประโยชน์ของชุมชน ในขณะที่ต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับผลการศึกษาของกระทรวงมหาดไทย (2554) ในกลุ่มพื้นที่เมืองชายฝั่งทะเลตะวันตกของประเทศไทย โดยเฉพาะ หัวหิน ชะอำ และปราณบุรี ซึ่งเห็นว่า จะต้องมีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการและแนวทางการดำเนินงานมาเป็นต้นแบบในการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบองค์รวมเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนมีดุลยภาพระหว่างมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูลกัน และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืน (Sustainable City)

การวิจัยเชิงปริมาณ

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งผู้มีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 46-55 ปี ส่วนระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาและต่ำกว่า มีอาชีพรับหลักจ้างทั่วไป และรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000 - 20,000 บาท ส่วนภาพรวมแนวคิดและทัศนคติของภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลก มีค่าเฉลี่ย 4.04 ซึ่งอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อแยกพิจารณาออกเป็นรายด้าน พบว่า แนวคิดและทัศนคติต่อการก้าวเข้าสู่สถานะระดับโลก เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ย 4.09 ซึ่งจัดลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การพัฒนาอย่างมีดุลยภาพระหว่างผลประโยชน์ของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน ให้ความสำคัญกับวิถีชาวบ้าน และการบริหารระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศการท่องเที่ยว รองลงมา คือ แนวคิดและทัศนคติต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่ มีค่าเฉลี่ย 4.04 ซึ่งจัดลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ เป็นตัวอย่างลดการบริโภคที่มากเกินไป การสร้างทัศนคติที่ดีของคนในชุมชนและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสมดุลทั้งแนวอนุรักษ์และ

สมัยใหม่ ส่วนแนวคิดและทัศนคติต่อภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ เป็นลำดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 3.99 ซึ่งจัดลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ มีความซื่อสัตย์ การแสวงหาความร่วมมือ และการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สรุปและอภิปรายผล

จากผลวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ สามารถนำเสนอรูปแบบ (Model) ได้ดังนี้ From “The Classic Vintage Destination” To “The Neo-Renaissance Rendezvous” หรือจาก “ภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวที่เน้นเป้าหมายการท่องเที่ยวแบบคลาสสิก บุรพกาลนิยม” ไปสู่ “ภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวเพื่อมุ่งสู่จุดนัดพบสังสรรค์แบบปฏิวัติสร้างสรรค์ใหม่”

From “The Classic Vintage Destination” To “The Neo-Renaissance Rendezvous”

C	Cognitive Ability ความสามารถในการคิด	N	Networks of Partnership ความสัมพันธ์แบบเครือข่าย
L	Linkage การเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ แบบแยกส่วน	E	Equity ตระหนักในความเป็นธรรม
A	Aspect มุมมองปัญหารอบด้าน	O	Optimism of Vision มีทัศนคติที่ดีในการมองโลก
S	Strategy นำหลักยุทธศาสตร์มาใช้อย่างไม่สอดคล้อง	-	
S	Self confidence เชื่อมั่นตนเอง	R	Responsibility ความรับผิดชอบ
I	Integrity ความซื่อสัตย์ คุณธรรม	E	Emotional Self-awareness การรับรู้อารมณ์ของตนเอง
C	Creativity ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	N	New Learning Destination เมืองแห่งการเรียนรู้แบบใหม่
V	Vision มีวิสัยทัศน์	A	Accurate self assessment การรู้จักประเมินตนเองตลอดเวลา
I	Immoral พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	I	Initiative ความมุ่งมั่นในการริเริ่มสร้างสรรค์
N	Nabob การฉกฉวยประโยชน์	S	Supporting Local Economy ขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น
T	Transparency ความโปร่งใส	S	Serious ความมุ่งมั่นอย่างจริงจังในการพัฒนา
A	Awareness ความรู้ในงานที่ทำมีน้อย	A	Archetype เมืองต้นแบบของการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ
G	Genuine Participation การมีส่วนร่วมของประชาชน	N	Normalization การจัดการที่เป็นมาตรฐาน
E	Environment คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม	C	Collaboration การสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง
D	Demography ประชากรศาสตร์การย้ายถิ่นเพิ่มมากขึ้น	E	Equilibrium ดุลยภาพในการพัฒนา
E	Economic มุ่งกิจกรรมทางเศรษฐกิจ	R	Reducing Over consumption ลดการบริโภคที่เกินจำเป็น
S	Save การอนุรักษ์ สงวน รักษา	E	Eco-City เมืองนิเวศชายฝั่ง

T	Team Player การทำงานเป็นทีม	N	Negotiator การเจรจาต่อรอง
I	Intimidate การถูกคุกคาม	D	Diversity ส่งเสริมความหลากหลายในกิจกรรมการท่องเที่ยว
N	Need คำนึงถึงความต้องการของตนเองมากกว่า	E	Enjoyable พัฒนาให้สนุกสนาน
A	Applied การนำความรู้มาประยุกต์	Z	Zenith ระดับนักท่องเที่ยวสูงสุด
T	Throng การรองรับของชุมชน	V	Voice ฟังเสียงผู้เกี่ยวข้องรอบด้าน
I	Individual Coach เป็นผู้ฝึกสอน	O	Oppose ไม่ก่อปัญหาข้อขัดแย้ง
O	Over ขีดความสามารถในการรองรับมากจนเกินไป	U	Using Resource Sustainable ใช้ทรัพยากรอย่างอนุรักษ์
N	New Technology เทคโนโลยีสมัยใหม่	S	Sufficiency ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผลวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ของภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวจากรูปแบบเดิมในอดีตมีการพัฒนาไม่เต็มศักยภาพขาดประสิทธิภาพในการบริหารที่เหมาะสม ได้แก่การเชื่อมโยงเป็นแบบแยกส่วนยังมีการฉกฉวยประโยชน์จากทรัพยากร อีกทั้งผู้นำมีความเชื่อมั่นตนเองไม่ยอมฟังความคิดเห็นรอบข้างและยังมุ่งกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากเกินไปโครงสร้างพื้นฐาน ดังนั้นควรมีการส่งเสริมและพัฒนาก้าวหน้าภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในอนาคตในลักษณะสร้างความสัมพันธ์เป็นเครือข่ายทุกภาคส่วน รวมทั้งเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดั้งเดิมอย่างมีประสิทธิภาพ มีแผนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล อีกทั้งควรฟังเสียงผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนได้เสียที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน มีคุณลักษณะในการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์และเป็นตัวแทนของชุมชนได้ อีกทั้งสามารถน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่อย่างชาญฉลาด สามารถพัฒนาให้เป็นต้นแบบของการท่องเที่ยวแบบองค์รวมโดยพัฒนาให้เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้แบบใหม่

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยภาวะผู้นำการท่องเที่ยวแบบบูรณาการและยุทธศาสตร์การพัฒนาผสมผสานแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาก้าวหน้าให้มีความก้าวหน้าสูงขึ้น ซึ่งสามารถเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้นำด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนรวมทั้งผู้นำในท้องถิ่นและในชุมชน

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สามารถนำแนวทางภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในอนาคต มาใช้เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของภาวะผู้นำการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในการเสริมสร้างการมีความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกันวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณลักษณะในการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชน และที่สำคัญสามารถน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ พร้อมทั้งพัฒนาให้เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้แบบองค์รวมสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

1.2 สามารถเป็นแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณลักษณะของผู้นำที่มีภาวะผู้นำการท่องเที่ยวในลักษณะมีการพัฒนาอย่างมีคุณภาพระหว่างผลประโยชน์ของนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนโดยให้ความสำคัญกับวิถีชาวบ้าน และมีการบริหารระบบข้อมูลข่าวสารสารสนเทศการท่องเที่ยว

เป็นตัวอย่างลดการบริโภคที่มากเกินไป มีความสามารถในการสร้างทัศนคติที่ดีของคนในชุมชนและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสมดุลทั้งแนวอนุรักษ์และสมัยใหม่ อีกทั้ง มีความซื่อสัตย์แสวงหาความร่วมมือ และการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อการก้าวสู่สถานะระดับโลกได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำรูปแบบภาวะผู้นำด้านการท่องเที่ยวในอนาคตไปศึกษาเพิ่มเติมและส่งเสริมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป

2.2 ควรนำยุทธศาสตร์การพัฒนาที่น่าสนใจและสอดคล้องกับแผนพัฒนาแห่งชาติในรูปแบบอื่น ๆ มาเป็นแนวทางส่งเสริมและการพัฒนาท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง. (2554). รายงานการศึกษาฉบับกลาง โครงการวางแผนพัฒนากลุ่มพื้นที่ชุมชนชายฝั่งทะเล ชะอำ หัวหิน และปราณบุรี เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน.

กรุงเทพฯ: มหานคร คอนซัลแตนท์.

ชนะศักดิ์ ยุวบูรณ์. (2543). กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองที่ดี. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

ชัช กิตตินพดล. (2547). ความหมายของคำว่าบูรณาการ. กรุงเทพฯ: ซีอีโอนิวส์.

ดร.ชนิ เอมพันธุ์. (2545). การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ธำนิษฐ์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: ซีอีโอ ยูเคชั่น.

นงนภัส เทียงกมล. (2550). การบริหารยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: แสงชัยการพิมพ์.

นิศา ชัชกุล. (2555). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2549). การพัฒนาและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : เพรสแอนด์ดีไซด์.

บุญเหลือ พานิชชาติ. (2547). การท่องเที่ยวโลกและมาตรฐานการท่องเที่ยวสากล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประภัทร สุทธาเวช. (2550). วิวัฒนาการและการพัฒนาการท่องเที่ยว. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.

ราไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2547). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

รุ่งทิพ ว่องปฏิการ. (2547, มกราคม-มีนาคม). การท่องเที่ยวกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม. **จุลสารการท่องเที่ยว**, 20(1).

เสรี พงศ์พิศ. (2545). วิสาหกิจชุมชนไม่ใช่ธุรกิจชุมชนในวิสาหกิจชุมชนกลไกเศรษฐกิจฐานราก. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรส.

อรไท ครุฑเวช. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ต. **วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย**, 3(2), 80-90.

Fagence, M. (1977). **Citizen participation in planning**. Oxford: Pergamon Press.

Graen, G. B., & Uhl-Bien, M. (1995). **The theory of leader-making**. Chicago: Rand McNally.

Weaver, D., & Oppermann, M. (2000). **Tourism management**. Brisbane: John Wiley & Sons.

Wehrich, H., & Koontz, H. (2005). **Management**. New York: McGraw-Hill.

Yukl, G. A. (1989). **Leadership in organizations** (4th ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall International.